





Inleiding

Dietrich Bonhoeffers gedicht 'Door goede machten' heeft al ontelbare mensen geraakt. Dietrich scheef deze woorden terwijl hij wist dat hij spoedig ter dood zou worden gebracht. 'Dit is het einde – maar voor mij is het juist het begin van het leven.' Dat waren zijn laatste woorden toen hij op 9 april 1945 door de beulen van het naziregime naar de galg werd geleid. Bonhoeffer stierf, gedragen door een diep geloof. Een bijzonder en uitzonderlijk mens. Maar staat hij ook ver van ons af? Dietrich Bonhoeffer was in elk geval niet een doorsnee 'kerkmens'. Hij koos zijn eigen weg, ook in het politieke verzet. Hij trok zich niet terug in een vrome idylle, ver weg van het veeleisende moderne leven. 'Voor en met God leven wij zonder God' – als hij in de gevangenis zit, vat hij zijn levensgevoel en zijn geloof met deze woorden samen.

Met dit boekje krijgt de lezer zeven weken lang dagelijks een impuls uit de geschriften van Dietrich Bonhoeffer. De teksten zijn zowel een uitnodiging als een uitdaging om de werkelijkheid van ons leven onder ogen te zien en naar antwoorden te zoeken die standhouden in de malle molen van de tijd. Zodat we uiteindelijk ons doel zullen bereiken – Pasen: opstanding!



ALLES WAT NU GEBEURT,
IS NOG MAAR HET VÓÓRLAATSTE

Voorlaatste dingen

Onbarmhartig schrijdt de tijd voorbij. Momenten van geluk, blijdschap, plezier en genot, voor je het weet, zijn ze verdwenen. Alle plezier en genot in deze wereld vergaat, omdat de wereld zelf steeds verder afbrokkelt. En wat stelt onze cultuur, alle pracht en praal en alle menselijke kracht eigenlijk voor in vergelijking met de eeuwige schoonheid en de oneindige kracht van God? Het is niet meer dan een stofje, een druppeltje in de zee, een blad dat wegwaait in de wind, niets. De wereld, onze aarde, vergaat; ook zij is onderhevig aan de tijd. Alles wat hier gebeurt, is nog maar het vóórlaatste. In tegenstelling tot het laatste, dat nog moet komen ...

WANTROUWIG DOOR WAT
JE HEBT MEEGEMAAKT?



Duidelijkheid


We hebben verschrikkelijke en slechte dingen zien gebeuren, maar er niets van gezegd. We zijn enorm gewiekst. In huichelen en dingen zo voorstellen dat ze voor meerdere uitleg vatbaar zijn, zijn we uitblinkers geworden. Door onze ervaringen hebben we geleerd om andere mensen te wantrouwen en durven we hun niet eerlijk en vrij te zeggen wat ons op het hart ligt. En door allerlei pijnlijke conflicten zijn we murw of misschien zelfs wel cynisch geworden. Zijn we nog bruikbaar?

OMKEREN, MAAR
WAAR NAARTOE?



Omkeer

Wat is het 'goede en slechte' waar Christus aan het einde der tijden zijn oordeel over zal vellen? Als hij vraagt naar onze goede daden, gaat het om de vraag of we zijn genade hebben gezocht en ons daaraan hebben vastgeklampt. En het slechte is niets anders dan onze angst, ons verlangen om zelf God te zijn, zelf de baas te zijn over ons eigen leven. Boete doen – dat houdt nu eenmaal niets anders in dan met beide benen midden in deze omkeer van ons eigen werk naar Gods barmhartigheid staan. 'Keer je om, bekeer je!' roept en jubelt de hele Bijbel ons toe. Omkeren, ja. Maar waar naartoe? Naar de eeuwige genade van de God die ons niet loslaat. De God die met een gebroken hart naar ons omkijkt, omdat hij met alles wat in hem is van ons, zijn schepselen, houdt.



HOPEN OP EEN
BETERE TOEKOMST



Niet van tevoren!

Er zijn mensen die onze toekomst op aarde niet serieus nemen. Er zijn zelfs christenen die menen dat het niet vroom is om op een betere, aardse toekomst te hopen en je daarop voor te bereiden. Ze geloven dat alles wat er op deze wereld gebeurt, in het teken staat van chaos, wanorde en rampen. Daarom onttrekken ze zich berustend of in vrome afzondering aan hun verantwoordelijkheid voor het leven hier op aarde, de wederopbouw en de toekomstige generaties. Misschien breekt de jongste dag morgen wel aan. Dat kan inderdaad. En als dat zo is, kunnen we *op dat moment* al ons werk voor een betere toekomst aan de kant leggen. Dan mogen we het ook van harte doen. Maar zeker niet van tevoren!